

Vastuullisuus
on osa kaikkea toimintaamme!

Vastuullisuusohjelma

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Hyväksytty 28.11.2024

Vastuullisuusohjelma 2025-2028

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n (PHLU) vastuullisuusohjelma (2021-2024) ja ympäristösuunnitelma (2023-2024) on arvioitu ja päivitetty vuoden 2024 aikana. Ohjelmat on yhdistetty päivityksen aikana yhdeksi vastuullisuusohjelmaksi vuosille 2025-2028.

Ohjelman sisällöt ovat:

- Hyvä hallintotapa
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Turvallinen toimintaympäristö
- Ympäristö ja ilmasto

Ohjelman tavoitteena on tukea PHLU:n strategisia päämääriä edistämällä vastuullista toimintaa liikunnan ja urheilun saralla. PHLU haluaa tarjota kestävä, saavutettavaa ja turvallista toimintaa. PHLU haluaa omalla toiminnallaan ja esimerkillään kannustaa liikunta- ja urheiluseuroja kehittämään toimintaansa vastuullisesti. Tavoitteena on, että kaikilla on tasavertainen mahdollisuus osallistua liikunta- ja urheilutoimintaa turvallisessa toimintaympäristössä.

Vastuullisuusohjelma sisältää selkeät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit, jotka ovat määritelty edellisen suunnitelman arvioinnin yhteydessä.

Vastuullisuusohjelman toteutuksesta ja jalkauttamisesta toiminnan tasolle vastaa aluejohtaja yhdessä henkilöstön kanssa.

Päivitetty vastuullisuusohjelma 2025-2028 on käsitelty ja hyväksytty PHLU:n hallituksessa 5.11.2024 ja PHLU:n syyskokouksessa 28.11.2024.

Vastuullisuusohjelma

**Hyvä
hallintotapa**

**Yhden-
vertaisuus
ja tasa-arvo**

**Turvallinen
toiminta-
ympäristö**

**Ympäristö
ja ilmasto**

REILU PELI – URHEILUYHTEISÖN EETTISET PERIAATTEET

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET 2030

Hyvä hallintotapa

Hyvän hallinnon mukainen toimintamme perustuu avoimuuteen, tasapuolisuuteen sekä osallistavaan ja vastuulliseen toimintaan.

Yhdistystoiminnan lait, säännöt ja ohjeistukset luovat perustan toiminnallemme.

Tiedotamme ajankohtaisista kokouksista ajoissa sääntöjen mukaisesti ja kokousmateriaalit ovat saatavilla ennen päätöksentekoa.

Noudatamme tarkasti taloudellista ja toiminnallista raportointia viranomaisille ja sidosryhmille. Hallitus- ja henkilöstövalinnoissa noudatetaan tasa-arvoa ja alueellista edustusta.

Hyvä hallintotapa

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Toimimme hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti ja toimintamme herättää luottamusta • Tunnumme toimintaamme ohjaavat keskeiset lait ja säädökset sekä noudatamme niitä • Kohtelemme toiminnassa kaikkia oikeudenmukaisesti ja toimintakulttuurimme on osallistavaa • Toimintamme on avointa, läpinäkyvää ja luottamusta herättävää • Rakennamme kestäväää taloutta	<ul style="list-style-type: none"> • Sääntömme, ohjeemme ja toimintamallimme ovat ajan tasalla. Puutumme väärinkäytöksiin. • Toimimme läpinäkyvästi Suomen lainsäädännön ja säädösten pohjalta. Keskeiset asiakirjat ovat kaikkien saatavilla. • Edistämme vastuullista johtamista ja osallistavaa toimintakulttuuria niin toiminnassamme kuin työnantajina. Johdamme luotettavalla tiedolla. • Huomioimme hallitustoiminnassa ja muussa toiminnassa mahdollisuuksien mukaan koko toiminta-alueen edustavuuden, laajuuden ja tasa-arvon. • Huolehdimme siitä, että hyvän hallinnon perusteet ovat tiedossa hallituksen jäsenillä, henkilöstöllä ja jäsenillämme tarjoamalla siihen liittyvää koulutusta. • Noudatamme toiminnassamme yhdessä sovittuja päämääriä, tavoitteita ja päätöksiä. • Päätöksentekomme, vaikuttamistyömme sekä viestintämme on ajantasaista ja avointa. • Talouden pito ja varainhankinta on vastuullista ja suunnitelmallista. • Kehitämme vastuullisuusosaamistamme säännöllisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakirjat, toiminta- ja taloussuunnitelmat, vuosikertomukset sekä vastuullisuussuunnitelmat ovat nähtävillä nettisivuilla • Jäsenluettelo on nähtävillä nettisivuilla ja se on ajan tasalla • Hallituksen kokopanosssa huomioidaan tasa-arvo, edustavuus, osaaminen ja alueen laajuus • Hyvän hallinnon koulutusten ja osallistujien määrä • Toiminnasta tiedottaminen (toteutuuko/ ei toteudu) • Järjestön taloustilanne vakaalla pohjalla (kyllä/ei)

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Olemme sitoutuneet edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassamme. Tasa-arvolain mukaisesti ehkäisemme sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja edistämme yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille osallistujille, myös työelämässä.

Lisäksi panostamme monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden tukemiseen, varmistaen, että jokainen taustasta, iästä, sukupuoli-identiteetistä tai muusta yksilöllisestä ominaisuudesta riippumatta kokee olevansa tervetullut ja arvostettu.

Luomme turvallisen ja häirintävapaan toimintaympäristön, jossa jokaisella on oikeus osallistua ilman pelkoa syrjinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta.

Järjestämme säännöllistä koulutusta tiedostamattomien ennakkoluulojen vähentämiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kaikilla tasoilla.

Seuraamme jatkuvasti yhdenvertaisuustavoitteidemme toteutumista ja pyrimme tunnistamaan kehityskohtia tasa-arvon edistämiseksi, jotta jokainen voi nauttia mahdollisuuksista ja kohtelusta oikeudenmukaisessa ympäristössä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki kokevat itsensä tervetulleeksi mukaan toimintaan sekä liikunnan ja urheilun pariin riippumatta mm. sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta, vammasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta tai taloudellisesta tilanteesta tai yksilöön liittyvästä ominaisuudesta • Edistämme aktiivisesti ja konkreettisesti yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua liikuntaan ja urheiluun sekä sen päätöksentekoon	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnastamme viestitään avoimesti, selkeästi ja monipuolisesti eri viestintäkanavia hyödyntäen niin sisäisen kuin ulkoisen viestinnän osalta. Viestintä ja nettisivut ovat EU:n saavutettavuusdirektiivin (EN 301 549) sekä saavutettavuuslain (306/2019) mukaisia. • Palveluiden suunnittelussa ja hinnoittelussa pyritään huomioimaan mm. järjestöjen resurssit ja osallistujien sosioekonominen asema. • Otamme koulutuksissamme ja muussa toiminnassamme laajasti huomioon yhdenvertaisuuden eri osa-alueet, kuten sukupuolten moninaisuuden, seksuaalivähemmistöjen oikeudet, kulttuurisen moninaisuuden, antirasismien sekä toimintarajoitteisten tarpeet. • Tarjoamme yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikkumiseen koko elämänkaaren ajan, aina harrastetasolta huippu-urheiluun huomioiden myös erilaiset toimintarajoitteet. • Hallituksen ja eri työryhmien kokoonpanoissa huomioidaan koko toiminta-alueen edustus, lajitaustojen monipuolisuus sekä kulttuurinen moninaisuus. • Toimintaan osallistuminen, vaikuttaminen ja palautteen anto on mahdollista kaikille (palaute/ole yhteydessä -linkki). • Emme käytä syrjiviä ilmaisuja ja puutumme toisten syrjivään puheeseen tai toimintaan ennakkoiden eri tilanteita.	<ul style="list-style-type: none"> • Viestinnän toteutuminen; uutiskirjeet 11krt/vuodessa, nettisivut, some jne. • Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutuminen hallitusvalinnoissa ja toiminnassa • Esteettömyyden ja saavutettavuuden toteutuminen toiminnassa • Palvelutarjonnassa on huomioitu kattavasti eri asiakasryhmät • Säännöllinen palautteenkeruu eri kanavien tavoitettavuudesta ja viestinnän selkeydestä • Tyytyväisyyskysely yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kokemuksesta

Turvallinen toimintaympäristö

Pyrimme oman toimintamme kautta varmistamaan, että liikunta- ja urheilutoiminta tarjoavat kaikille osallistujille turvallisia, terveellisiä ja myönteisiä kokemuksia.

Toiminnassamme painotamme hyvää ilmapiiriä, yhteisöllisyyttä sekä turvattua ympäristöä, jossa jokainen voi olla vapaa häirinnästä ja epäasiallisesta käytöksestä.

Puutemme epäasialliseen käytökseen välittömästi. Kaikessa toiminnassamme tavoitteenamme on fyysinen, henkinen ja sosiaalinen turvallisuus.

Valitsemme kumppaneita, jotka sitoutuvat vastuullisuuteen ja kestävien toimintaympäristöjen rakentamiseen. Huolehdimme myös henkilöstömme hyvinvoinnista työterveyshuollon, ergonomian ja säännöllisten kehityskeskustelujen sekä työaikakirjanpidon avulla, edistäen pitkäjänteistä työkykyä ja työhyvinvointia.

Turvallinen toimintaympäristö

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Varmistamme, että liikunta ja urheilu tuottavat kaikille positiivisia kokemuksia • Ylläpidämme turvallisuutta ja turvallisen tilan periaatteita tapahtumissamme • Vaikutamme siihen, että epäasiallinen käyttäytyminen ja häirintä liikunnassa ja urheilussa loppuu • Tarjoamme liikuntapalveluita ja toimintaa, joka edistää terveyttä ja hyvinvointia • Hyödynnämme ja kehitämme turvallisia toimintaympäristöjä sekä liikuntaolosuhteita • Kannustamme kaikkia jäseniämme noudattamaan vastuullisuuden periaatteita ja reilun pelin sääntöjä, mikä osaltaan luo luottamusta ja tasapuolisia mahdollisuuksia kaikille liikunnan ja urheilun parissa toimiville	<ul style="list-style-type: none"> • Jokaisen PHLU:n toiminnassa mukana olevan vastuulla on varmistaa, että kaikki toimintaamme osallistuvat ovat turvassa kiusaamiselta, häirinnältä ja muulta epäasialliselta käytökseltä. • PHLU:ssa on oma epäasiallisen kohtelun ja kiusaamisen käsittelymalli sekä seuraamusten kirjaamisen ohje. • Ohjaaja- ja valmentajakoulutuksiemme sisällöissä ja toimintatavoissamme näkyvät ja korostuvat vastuullisuus, ihmislähtöisyys ja ihmisten kohtaamisen taidot. Varmistamme, että urheilijan osallisuus toteutuu valmennuksessa. • Tiedotamme sekä tarjoamme tukea ja apua jäsenistölle syrjinnän, kiusaamisen ja epäasiallisen kohtelun kitkemiseksi hyödyntäen mm. valtakunnallisia palveluita sekä malleja. • Epäasialliseen kohteluun liittyvää valtakunnallista aineistoa löytyy järjestön nettisivuilta. Malli seuroille ongelmatilanteiden ratkaisuun. • Huomioimme, että omissa tapahtumissamme on turvallisuussuunnitelma ja yleiset turvallisuusasiat ovat hoidettu asianmukaisella tavalla. • Kannustamme yhteistyökumppaneita edistämään päihteettömyyttä. • Jäseniltämme edellytetään rikostaustan selvittämistä alaikäisten kanssa toimivilta vapaaehtoisilta.	<ul style="list-style-type: none"> • Epäasiallisen käytöksen/tapausten määrä • Aiheeseen liittyvät koulutuskerrat ja osallistujamäärät • Turvallisuussuunnitelmien toteutuminen suurissa tapahtumissa (yli 150 henkilöä) • Henkilöstön ja toimintaan osallistuvien tyytyväisyys/palaute

Ympäristö ja ilmasto

Kannamme vastuuta ympäristön ja ilmaston hyvinvoinnista ja toimimme aktiivisesti ympäristökestävyyden edistämiseksi, tarjoten esimerkkiä muille. Tavoittemme on toteuttaa arjen ympäristötekoja ja vaalia lähiluontoa osana päivittäistä toimintaamme. Tunnistamme ja arvioimme jatkuvasti toimintamme ympäristövaikutuksia erityisesti hankinnoissa, tapahtumajärjestelyissä, toiminnan toteutuksessa ja matkoissa.

Kestävä kehitys on kiinteä osa toimintaamme eri sektoreilla. Kannustamme jäsenyhteisöjämme ja sidosryhmiämme ympäristöystävällisiin valintoihin sekä urheilun ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Ympäristö ja ilmasto

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Kannamme vastuuta ympäristön ja ilmaston hyvinvoinnista ja pyrimme omalta osaltamme edistämään ympäristökestävyyttä ja ympäristötietoutta esimerkkinä muille. • Teemme arjen ympäristötekoja ja huolehdimme lähiluonnosta. • Tunnistamme ja arvioimme omassa toiminnassa ympäristövaikutukset hankintojen, tapahtumien, toiminnan sekä matkojen osalta. • Kestävä kehitys on osa meidän perustoimintaa eri sektoreilla. Edistämme mm. planetaarisia elintapoja osana liikuntaneuvontaa. • Kannustamme jäsenyhteisöjä ja sidosryhmiä ympäristöystävälliseen toimintaan ja vähentämään urheilun haitallisia ympäristövaikutuksia.	<ul style="list-style-type: none"> • Kestävä kehitys on osa toimialojemme normaalia toimintaa ja pyrimme kehittämään sitä yhdessä. Toiminnan suunnittelussa hyödynnämme mm.<ul style="list-style-type: none"> * Luontoaskel terveyteen -ohjelmaa * Lahden kaupungin ”kestävä ja hyvinvoiva lahtelainen” – toimintamalleja. • Parannamme kiertotaloutta ja kierrättämistä. Kehitämme toimintamme energiatehokkuutta. Toteutamme tilaisuudet ja tapahtumat ympäristövastuullisesti. • Suosimme hankinnoissamme paikallisia tuottajia ja huomioimme ekologisen kestävyysmahdollisuuksien mukaan. • Vähennämme turhaa matkustelua hyödyntäen mm. etäyhteyksiä ja käytämme omassa työmatkailussa mahdollisuuksien mukaan julkisia liikennevälineitä ja kimpakyytejä välttäen yksityisautoilua. • Lisäämme tietoisuuttamme luonnonmonimuotoisuuden huomioimisesta. • Tuemme jäsentemme mahdollisuuksia ja osaamista tehdä kestäviä valintoja.	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan toteutuminen käytännössä kyllä/ei • Jätteen määrän vähentyminen ja tuotteiden ekologisuus ja kierrättäminen. Toteutuuko kyllä/ei • Matkustusmäärä ja tapa • Koulutuksen ja tiedotuksen toteutuminen ja sprarrausten määrä

Arviointi ja seuranta

PHLUn vastuullisuusohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittarien osalta. Päivityksiä suunnitelmaan on tehty tarpeen mukaan arvioinnin yhteydessä. Laajempi arviointi ja päivitys vastuullisuusohjelmaan tehtiin vuoden 2024 aikana.

Mitä ollaan jo tehty?

Vuoden 2024 arvioinnissa todettiin, että moni asia PHLU:ssa on vastuullisuuden osalta hyvällä mallilla.

Hyvä hallinnon osalta toimintaa on toteutettu lakien ja sääntöjen mukaan. Asiakirjat, säännöt ja rekisterit ovat ajantasaisia ja näkyvillä.

Säännöt päivitettiin vuonna 2023 ja niihin lisättiin mukaan vastuullisuustoiminta. Hallituksen kokoustiedotteet löytyvät uutisista.

Päätöksenteko ja viestintä on mahdollisimman läpinäkyvää ja ajantasaista. Talous on vakaalla pohjalla.

PHLU on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan. Toiminta on kaikille avointa ja epäasialliseen kohteluun puututaan heti. Turvalliseen ja terveelliseen toimintaympäristöön ollaan panostettu niin henkilöstön

kuin toiminnassa mukana olevien toimijoiden osalta. PHLUsta löytyy turvallisuussuunnitelma ja epäasiallisen käytöksen ja härinnän toimintaohje jne. PHLUssa on pyritty tekemään ympäristöystävällisiä hankintoja ja valintoja, parantamaan kierrättämistä ja vähentämään matkustelusta aiheutuvia ilmastokuormituksia. Kestävän kehityksen ideologiaa on viety osaksi toimintaa esim. liikuntaneuvonnassa.

Vastuullisuusasioissa on lisätty osaamista koulutusten kautta ja jäsenistöä on autettu ja sparrattu tarpeen mukaan vastuullisuusasioissa. Viestintää on toteutettu suunnitelman mukaisesti eri kohderyhmät huomioiden useita viestintäkanavia hyödyntäen.

Arviointi ja seuranta

Mitä kehittämistarpeita meillä on?

Vastuullisen toiminnan toteuttaminen vaatii ylläpitäviä ja kehittäviä toimenpiteitä koko ajan.

PHLUssa vastuullisen toiminnan kehittäminen vaatii vielä paljon oman osaamisen lisäämistä ja kehittämistä sekä toiminnan jalkauttamista osaksi perustoimintaa. Omien koulutusten lisäksi pitää pystyä vielä paremmin hyödyntämään valmiita hyviä verkkokoulutuksia ja tilaisuuksia teemoihin liittyen. Tavoite on, että henkilöstön, hallituksen ja mukana olevien oto-toimijoiden osaaminen lisääntyy. Osaamisen kehittämisen lisäksi asioiden jalkauttaminen vaativat lisää työstöä ja yhteisiä työpajoja, kehittämis- ja palautetilaisuuksia jne.

Vastuullisuusasioiden läpikäynti pitää jatkossa ottaa osaksi jokaista PHLUn toimistopalaveria ja osaksi kaikkiin PHLUn järjestämiin koulutuksiin. Seurantaa, mittarointia ja palautteen keräämistä pitää kehittää samoin tiedotusta ja viestintää lisätä. Jäsenistön ja sidosryhmien suuntaan pitää lisätä koulutuksia, tiedotusta ja viestintää.

Tavoitteena on, että PHLU:n on mukana omilla toiminnoillaan ja jäsentensä kanssa myös Päijät-Hämeen vihreän siirtymä -ohjelman toimenpiteiden toteuttamisessa ja jalkauttamisessa. Tuomme toiminnoillamme myös Green Lahti tavoitteita.

Vastuullisuusohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden jalkauttaminen on PHLUssa kaikkien työntekijöiden vastuulla ja sen toteuttamiseen pitää tarjota riittävät resurssit jatkossakin.

Materiaalit

[yhdenvertaisuus.fi >](#)

[THL: sukupuolten tasa-arvo ja työkalu yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen >](#)

[Valtti – Näin otamme mukaan erilaisia liikkujia >](#)

[Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa >](#)

[PHLU:n säännöt >](#)

[Yhdistyslaki >](#)

[Seuran hallinnon verkkokurssi Et ole yksin –palvelu >](#)

[Hyvä valmennus >](#)

[Lupa välittää – lupa puuttua. Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä liikunnassa ja urheilussa >](#)

[Koulutusmateriaali: Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä urheilussa >](#)

[Toimintaohje: lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen >](#) [Järjestöjen](#)

[hiilijalanjälkilaskuri >](#)

[KEKE-koutsi – vinkit ympäristövastuulliseen seuratoimintaan >](#)

[Ekokompassi ympäristöjärjestelmä \(tapahtumille ja myös järjestölle\) >](#)

[Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri >](#)

Hyvää oloa
liikunnalla!

Lisätietoja

Mai-Brit Salo
Aluejohtaja

☎ 040 552 4261

✉ maippi.salo@phlu.fi

 www.phlu.fi

 [PaijatHameenLiikuntajaUrheilu](https://www.facebook.com/PaijatHameenLiikuntajaUrheilu)

 [phlu_aluejarjesto](https://www.instagram.com/phlu_aluejarjesto)

 [Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry](https://www.youtube.com/Paijat-HameenLiikuntaJaUrheiluRy)

Ota seurantaan!

